

Oppivelvollisuuden laajentaminen

9/12.00.01/2021

Sivistyslautakunta 18.02.2021 § 22

Eduskunta on 15.12.2020 hyväksynyt hallituksen lakiesityksen, jolla oppivelvollisuus laajennetaan 18 ikävuoteen asti. Uudistuksen tarkoituksena on turvata jokaiselle oppilaalle elämässä ja yhteiskunnassa tarvittava osaaminen ja sivistys sekä edistää oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään tarpeidensa ja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti. Uudistus koskee oppivelvollisia, joiden perusopetuksen suorittaminen päättyy 31.12.2020 jälkeen.

Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä tulevat uudistukset perusopetuksen järjestämiseen ja toteuttamiseen etenevät seuraavasti:

- 1.1.2021 tulee voimaan oppivelvollisen nuoren hakeutumisvelvollisuus jatko-opintoihin ennen perusopetuksen 9. luokan päättymistä ja perusopetuksen järjestäjän hakeutumisvelvollisuutta koskeva ohjaus- ja valvontavastuu
- 1.8.2021 alkaen tulee voimaan tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus- ja valvontavastuu
- 1.8.2021 tulee voimaan laki oppivelvollisuudesta eli velvollisuus osallistua perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen

Jatkossa oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon.

Maksuttomuus on tärkeä osa uudistusta. Opiskelijalle maksuttomia ovat jatkossa opetus ja päivittäinen ruokailu (kuten nykyisinkin), opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit sekä työvälineet, - asut ja -aineet sekä ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viisi koetta - myös hylättyjen uusiminen. Myös vähintään seitsemän kilometrin pituiset koulumatkat ovat maksuttomia toisella asteella. Koulumatkoihin liittyy Kelan koulumatkatuki, joten tältä osin koulumatkan järjestäminen ei ole kunnan vastuulla. Opinnoissa tarvittavat erityisvälineet, kuten soittimet ja urheiluvälineet, jäisivät edelleen opiskelijan itsensä maksettaviksi. Oppivelvollisuuslain 4 §:ssä tarkoitettu koulutus on 17 §:ssä tarkoitetulla tavalla maksutonta sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta.

Perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus tehostettuun oppilaanohjaukseen 8. ja 9. vuosiluokalla, painopisteenä jatko-opintovalmiudet. Perusopetuksen päättymisen jälkeen vastuu oppivelvollisuuden suorittamisen ohjauksesta, tuesta ja valvonnasta on perusopetuksen järjestäjällä siihen asti, kun oppivelvollinen aloittaa opinnot perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa. Jos joku perusopetuksen

päättävä jää ilman opiskelupaikkaa, perusopetuksen järjestäjä on velvollinen ilmoittamaan tästä oppilaan asuinkunnalle, joka ottaa kopin nuoresta. Kunnan tulee selvittää nuoren kokonaistilannetta ja tuen tarvetta yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa. Kun opiskelija aloittaa toisen asteen koulutuksessa, vastuu opiskelijan ohjauksesta, tuesta ja valvonnasta siirtyy lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen järjestäjälle.

Opetushallitus täsmentää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyvät määräykset oppilaanohjaukseen liittyen. Täsmennetty perustemääräys annetaan maaliskuussa 2021 ja sen mukaan päivitetty paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön kunnissa ja kouluissa 1.8.2021 alkaen.

Sivistyspalveluiden talousarviossa 2021 ei ole varauduttu oppivelvollisuuden laajentumisesta aiheutuviin kustannuksiin. Kustannuksia aiheutuu ainakin oppikirjoista, oppimateriaaleista, työvälineistä ja tietokoneista sekä tietokoneiden huollosta ja ylläpidosta. Koulumatkoista saattaa aiheutua lisäkustannuksia. Valtio korvaa aiheutuvia kustannuksia kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Alustavien laskelmien mukaiset kustannukset (60 oppilasta) ovat seuraavat:

Menokohde	Alustava kustannus
Oppikirjat	n. 50 000 €/ 1. lukuvuosi
Oppimateriaalit, työvälineet	10 000 €
Tietokoneet	investointirahasta (28 600 €)
Tietokoneiden huolto ja ylläpito ja ohjelmat	selvityksessä
Koulumatkat/ muut matkat	8 000 € alustava arvio
Opinto-ohjaus: peruskoulu ja lukio	12 000 €/5 kk
Lisäkustannuksia mm. tutkintomaksut	

Peruskoulun ja lukion opinto-ohjauksessa on tällä hetkellä kaksi opinto-ohjauksen lehtoria sekä yksi määräaikainen tuntiopettaja, jonka työajasta puolet on opinto-ohjausta. Tämän hetkinen resurssi on riittämätön tuleviin opinto-ohjauksen tarpeisiin. Koulukeskuksen rehtoreiden kanssa käydyn suunnittelun mukaan opinto-ohjaukseen tulisi perustaa kolmas opinto-ohjaajan virka, jolloin lisäys nykyiseen resurssiin olisi puolet yhden opinto-ohjaajan työajasta.

Valmistelu- ja lisätiedot: sivistysjohtaja Teija Vuohijoki, puh. 044 422 4450, opetuspäällikkö Jaakko Laeslahti, puh. 044 422 4791.

Ehdotus

Sivistysjohtaja:

Sivistyslautakunta merkitsee tässä vaiheessa tiedokseen oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvät uudistukset ja aikataulun. Sivistyslautakunta käsittelee oppivelvollisuuden laajentumista uudelleen kevään aikana, kun saadaan lisätietoa muun muassa

kustannusvaikutuksista.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
